

GAZETA LWOWSKA

Kraków
137 Biblioteka Jagiell.
KA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego
egzemplarza

Redaktor Główny: JERZY KONARSKI.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Cho-
rążczyży 31 (Tel. 178).

Adres Administracji: Lwów, ul.
Podwale 3 (Tel. 73).

50000 Mp.

Telefon Redaktora Głównego
230.

Telefon domowy Redaktora Głównego
192

„Pacyfiści“.

Lwów, 6. grudnia.

Wiele się u nas mówi i pisze o zbrojeniach sowieckich. A w prasie sowieckiej i na czerwonych meetingach aż do znudzenia powtarza się o zbrojeniach polskich. Gdzie alarmy, a gdzie prawda?

Prawdą jest, że dzień każdy przynosi nowe zmiany w poglądach zagranicy na stosunki sowieckie. Niejedną z dawnych opinii okazała się pod szkłem powiększającym krytyki uprzedzeniem lub fałszem. I tak znikły bez śladu wersje o „bliskim bankructwie” czerwonego reżimu, o „powszechnym rozprężeniu i chaosie”. Miejsce ich zajął pewien — nawet — podziw dla ogromu energii i zmysłu organizacyjnego kierowników partii komunistycznej, a największy sceptyk termin „bankructwa” sowieckiego przesunął z tygodni i miesięcy na lata.

W ogniu jednak wszelkich prób i sprawdzeń niepoknuta pozostała wersja o sowieckich zbrojeniach na lądzie, morzu i w powietrzu. I znów dzień każdy ją potwierdza. I czyni to nie prasa antysowiecka, ale te same „Prawdy” i „Izwieście”, które tryumfalnym tuszem witają każdy nowy akt zbrojeń: nowy statek powietrzny, nowy torpedowiec, jakiś krok naprzód w technice, w ekwipunku, w sprawności armii.

Uwiększa się to wszystko hasłami obrony, Polsce przedewszystkiem obok innych sąsiadów przypisując tendencje agresywne. Zestawmy to: z jednej strony sowiecy, które gros swych zasobów poświęcają propagandzie zagranicznej, a więc temu „przygotowaniu przedpela”, które kiedyś umożliwić ma zbrojną „interwencję”. Tak, — w Rosji mówi się dziś o interwencjach zbrojnych na rzecz zagranicznych ruchów rewolucyjnych równie poważnie, jak w dobie Kołczaka i Denikina mówiło się na Zachodzie o interwencji wewnątrz rewolucyjnej Rosji. Nie dyskutuje się samej zasady akcji zaczepnej, lecz wyłącznie wybór chwili i stopień poczynionych przygotowań.

Sowiecka propaganda zagraniczna jest równie przygotowaniem do przyszłych kroków agresywnych, jak propaganda moskalofilska miała być dla Rosji kluczem do ofensywy galicyjskiej w r. 1914. Pacyfizm sowiecki jest oszustwem, jest przytem dla sowieców w chwili obecnej o tyle łatwym do formalnego przestrzegania, że wojen dziś prowadzić one nie mogą.

Niewątpliwie — ów pierwszy, żywiołowy rozpęd rewolucji czerwonej zatracił się z czasem i stępnął. Bitwa nad Wisłą współdziałała

KALENDARZE TYGODNIOWE

arkuszowe i kieszonkowe w wykwiernym i trwałym wykonaniu

do nabycia u firmy „GLIMERIKA” LWÓW, ul. Legionów 41.

Sprzedaż wyłącznie hurtowa. — Kalendarze ułożone z uwzględnieniem świąt wszystkich obrządków.

Rabunek 50 000 biljonów marek niemieckich.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”).

Berlin, 4. grudnia.

(V) „Münchener Post” dowiadyje się, że przy okazji putschu prawicowego w Monachjum, Hitlerowcy zrabowali w dwu monachijskich drukarniach banknotów u Parcusa i Mühlthaler cały zapas banknotów w wysokości 50.000 biljonów marek.

w tem hamowaniu. Ekspansja jednak jak idea, jako stała dążność istnieje nadal. Zaden komunista nie porzucił dotychczas myśli o pan-europejskim i wszechświatowym związku republik sowieckich. Zmieniła się tylko forma. Zarzucawszy dawną jaskrawość i wybuchliwość stała się chłodną kalkulacją, pracą metodyczną, pracą na raty.

A obok tego Polska, w której nie ma ani jednej grupy, ani hasła politycznego, ani programu wymierzonego ostrzem zaczepem na Wschód. Polska rzeczywistość „kontrewolucyjna”, bo obca jakiegokolwiek rewolucji, skierowanej przeciw dzisiejszemu ustrojowi republik sowieckich. Polska, która poza szukaniem wzajemności dyplomatycznej i handlowej, za granicami swemi niczego nie szuka. Polska, w której wszystko jest obroną, wszystko umiłowaniem pokoju, a nie atakiem, lub przygotowaniem ataku.

Nie inne jest stanowisko wszystkich europejskich sąsiadów republik sowieckich, które „pacyfizm” swój mogą kultywować bez obawy. Nikt go nie zamąci, chyba — własne „obronne” zbrojenia.

Rzekome szpiegostwo na rzecz Polski.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Mińsk Litewski, 6. grudnia.

W najbliższych dniach rozpocznie się tu szereg procesów przeciwko miejscowym Polakom, oskarżonym o rzekome szpiegostwo na rzecz Polski. W pierwszym procesie staną jako oskarżeni mieszkańcy Mińska: Niewiarowski i Świątkowski.

Mimo natychmiast wdrożonego śledztwa, nie zdołano sprawców rabunku ująć.

Prasa berlińska nawiązując do tego ostatniego rabunku, pisze, że mimo dewaluacji marki niemieckiej, wartość zrabowanych pieniędzy dochodzi do fantastycznej wysokości.

Likwidacja t. zw. rządu Łastowskiego.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Kowno, 6. grudnia.

Z chwilą objęcia rządu przez Ustwanaukskę zapoczątkowano likwidację t. zw. rządu białoruskiego łastowskiego. Batalion białoruski również zlikwidowano. Część działaczy białoruskich wyjechała z Rosji.

Zredukowany budżet Min. spraw zagr.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 6. grudnia.

„Gazeta Poranna” oblicza, że budżet Min. spraw zagr. z r. 1921 wynosił 28.000 złotych polskich, w r. 1922 zredukowano wydatki do 24.000 milj. złotych polsk., w r. 1923, gdy rozpoczęła się akcja oszczędnościowa, budżet wynosi 20 milj. złp. Preliminarz na rok przyszły przewiduje tylko 14 milj. złp.

Szczegóły zamachu bombowego w Bielsku.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Cieszyn, 6. grudnia

Szczegóły zamachu bombowego w Bielsku przedstawiają się następująco: W dniu 4. grudnia b. r., w budynku t. zw. Strzelnica, odbywało się polityczne zebranie Niemców bielskich, na którym przemawiało kilku posłów niemieckich do Sejmu śląskiego. W chwili, gdy zaczął przemawiać poseł Paut, dał się słysz

Budowa nowych linii telefonicznych.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 6. grudnia.

W roku przyszłym projektuje się budowę całego szeregu nowych linii telefonicznych, a mianowicie: 1) Łódź-Gdańsk (drugi przewód); 2) Warszawa — Dęblin — Krasny Staw dla wyprostowania linii telefonicznej Warszawa—Lwów; 3) Warszawa — Równe; 4) Warszawa — Łódź (7-my przewód). Pozatem cały szereg innych.

Realizacja kredytu 400 milj. franków dla Polski.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Paryż, 6. grudnia.

Na dzisiejszem posiedzeniu komisji spraw zagranicznych i finansowej przemawiać będzie Prezydent Rady Ministrów, który przedstawi propozycje, upoważniające do udzielenia kredytu 400 milionów franków dla Polski, 300 milionów dla Jugosławii i 100 milionów dla Rumunii.

Wkrótce otwartą będzie mennica państwowa.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 6. grudnia.

Jak się dowiadyje „Gazeta Warszawska” przygotowania do uruchomienia mennicy państwowej są już na ukończeniu. W tych dniach zwieżdzać będą urządzenia mennicy przedstawiciele sier parlamentarnych.

Posel Byrka pozostaje w Radzie finansowej.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 6. grudnia.

(M) Jak należało oczekiwać, ogłoszki o ustąpieniu posła Byrki z Rady finansowej okazały się nieprawdziwe. Powstały one stąd, że niektórzy członkowie tej Rady zażądali ścisłego sprecyzowania jej kompetencji w kierunku podwyższenia wpływu na politykę skarbową rządu. —

szczęść dźwięk rozbitych szyb, poczem nastąpił wybuch bomby czy granatu. W sali wszystkie szyby wyleciały, wewnętrzne urządzenie zostało prawie zupełnie zniszczone. Rannych zostało wiele osób, między temi 6 ciężko, a 38 lekko. Między rannymi znajduje się redaktor „Kattowitzer Ztg.” Pechstein. Rannych zaopatrzyło pogotowie ratunkowe.

Odbudowa ekonomiczna Węgier.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“)

Praga, 5. grudnia.

„Narodni Politika” omawia sprawę odbudowy ekonomicznej Węgier — która to sprawa znajduje się na porządku dziennym najbliższej sesji Rady Ligi Narodów. Mała Ententa — pisze dziennik — przyłączy się do dzieła odbudowy Węgier jedynie w tym wypadku, jeżeli spełnione zostaną warunki polityczne, wysunięte na konferencji w Sinaia.

Wyczerpanie kwoty imigracji do Stanów Zjednoczonych.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“)

Rzym, 5. grudnia.

Z Nowego Jorku donoszą, że z początkiem miesiąca przybyło tam 9 okrętów z 6.375 podróżnymi. W ten sposób dozwolona liczba imigrantów została wyczerpana do 1. lipca 1924.

Rosyjska misja lotnicza w Paryżu.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“)

Paryż, 4. grudnia.

„Echo de Paris” donosi, że bawi tam obecnie rosyjska misja lotnicza, pod przewodnictwem generalnego dyrektora aeronautyki rosyjskiej Rosengolda. Misja zwiedzi francuskie fabryki samolotów i ma zamiar zwiedzić także te gałęzie przemysłu w innych krajach.

Kronika telegraficzna.

— Sekretarz poselstwa duńskiego w Warszawie p. Wilhelm Eickhof został odwołany do Kopenhagi do Ministerstwa spraw zagranicznych. Na jego miejsce został mianowany sekretarzem poselstwa p. Oskar Beckholm, który przybył do Warszawy i objął urządowanie.

— Jak donoszą z Budapesztu, wykryto tam w głównym składzie znaczków podatkowych, malwersacje w wysokości kilkuset milionów koron.

— Prokurator sądu apelacyjnego w Helsingforsie, zażądał wytoczenia procesu o zdradę stanu przeciwko 142 komunistom oraz rozwiązania wszystkich organizacji komunistycznych w Finlandii.

— Z Paryża donoszą: zmarł tu w 65 roku życia znakomity pisarz francuski Maurycy Barres.

Kapitał zakładowy Banku emisyjnego.

Akcje imienne po 250 złotych — Serja A i B.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“)

Warszawa, 6. grudnia.

Wczoraj odbyło się w Min. skarbu posiedzenie komitetu redakcyjnego statutu Banku emisyjnego. W skład komitetu wchodzi 5 ministrów. Według projektu statutu kapitał zakładowy Banku wynosić ma 100 milionów złotych polskich i ma być podzielony na akcje po 250 złotych. Akcje są imienne i niepodzielne. W

stosunku do Banku właścicielem akcji jest ten, kto jest zapisany w księgach Banku. Akcje dzielą się na serje A i B., przyчем akcji serji A nie może być więcej, niż 20 procent ogólnej ilości. Odstąpienie akcji A może nastąpić tylko za zgodą Rady Naczelnej Banku. Do akcji serji B. warunek ten nie stosuje się

Częściowe zniesienie ograniczeń przewozowych w Niemczech.

(Telefoniem od naszego korespondenta),
Katowice, 6. grudnia.

Istniejące od dłuższego czasu w Niemczech ograniczenia przewozu towarów do pewnych obszarów względnie przez niektóre obszary zostały onegdaj częściowo zniesione. Tem samem dopuszczona też jest komunikacja towarowa z Polski ze stacjami niemieckimi, zwolnionemi obecnie od dotychczasowych ograniczeń. W szczególności wolno już przyjmować wszelkie przesyłki do niemiecko-holenderskich stacji granicznych Gronau, Bentheim, Salzbergen, Schüttdorf i Gildhaus, oraz do stacji Wesner, względnie przez te stacje do Holandii, przyčem przesyłki przeznaczone do dalszej odprawy nie powinny jednak być adresowane do niemiecko-holenderskich stacji granicznych. Ponadto dopuszcza się już do przewozu wszelkie ładunki drzewa do stacji Basel-Badischer-Bahnhof, Weil-Leopoldshöhe i Lörrach oraz do Sawalcarji i Francji przez Bazyleję. Wreszcie wolno już przyjmować ładunki rudy, wapienia i drzewa kopalnianego do stacji, leżących w nieokupowanej części obszaru dyrekcji kolejowej w Essen, jednak przekazywanie tych przesyłek w stacjach Essen, Münster, Hannover, Cassel i Elberfeld do stacji obszaru okupowanego jest niedozwolone.

Niezwykłe samobójstwo w związku z wypadkami z 6 listopada.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“)

Kraków, 6. grudnia.

Dzisiaj rano został wezwany do komisariatu policji przy ul. Siemiradzkiego urzędnik pocztowy Leon Fuks celem przesłuchania w związku z wypadkami z 6 listopada. Pod czas przesłuchania Fuks w stanie wielkiego zdenerwowania przebił się nożem w lewą pierś. Wezwane pogotowie zastało Fuksa nieprzytomnego, plwającego się we krwi. Po zatamowaniu krwotoku, przewieziono go do szpitala św. Łazarza. — Stan Fuksa jest beznadziejny.

W związku ze śledztwem w sprawie wypadków krakowskich, aresztowano tu wczoraj około 85 osób. Wszyscy aresztowani rekrutują się przeważnie ze sfer robotniczych. — Nadto jest trzech kolejarzy, kilku woźniców, kilku robotników wojskowego garażu samochodowego, kilku stróżów, dwóch woźnych oraz jeden wieśniak z okolicy Miechowa.

Prokuratorja wytoczyła również proces redakcji „Naprzodu” za artykuł napisany nazajutrz po zbrodni Prokuratorja oskarża autora artykułu o zbrodnię zakłócenia spokoju publicznego z paragr. 65 oraz o przestępstwo z paragr. 300 i 305 kod. karnego.

MAURICE LEBLANC.

133)

DEMON I KOBIETA.

(Przekład z oryg. Hologny Przyjemskiel)

(Ciąg dalszy).

— Urok, potęga Kamienia-Cudu ogarnia, mojem zdaniem, i dominuje w całej legendarnej, baśniowej przeszłości Bretonji — staje się ogniskiem, z którego promieniują wierzenia jej i zabobony — nadzieje i niepokoje wszystkie. Dokola Carlownego Kamienia, zarówno jak wokół sfery działania laseczki magicznej, dziennej ręką Arcydarida, który jej dotknięciem rany leczył lub też je zadawał, — podług swego uznania i woli — powstaje cykl legend o „Rycerzach Okragłego Stołu” albo też opowieści o „Czarownicy Merlinie”. Cudowność jego przemika wszystkie mgły, spowija sobą symbol każdy... Jest tajemnicą i światłem zarazem — jest wielkim problemem i wielkim jego rozwiązaniem...

Don Luis wypowiedział słowa ostatnie z pewnego rodzaju fanatyzmem ualesieniem. Lecz w jednej chwili uśmiech swobody na twarz mu wystąpił.

— Nie zapalaj-no się, mości Worski. Entuzjazm swój zachowaj na moment wybierania twoich zbrodni. Na razie jesteście u szczytu epoki Druidyzmu — epoki, która ciągnęła się długie wieki już nawet po zniknięciu tej kategorii kapłanów, wobec czego Kamień Cudowny, postradawszy swych praworządnych włodarzy, stawał się coraz częściej łupem eksploatujących jego własności czarowników, znachorów i wróżbitów. Wędrujemy zwolna w ten sposób w okres trzeci, epokę Wiary, czyli — o ile sądzić mogę — epokę stopniowej dekadencji wszystkiego, co stanowiło ongi bogactwo i świetność wyspy Sarek: a więc pielgrzymek, święcenia dni uroczystych i t. p.

— Kościół wszak nie mógł przyzwolic na ten fetyszizm materialistyczny. Toż z chwilą rozkrzewienia się Chrystjanizmu z nieubłaganą wystąpił krucjata przeciwko tej bryle kamiennej, która nie przedstawiała tajemnym swym czarem pociągając ku sobie wyznawców tyłu, dostarczając wciąż żertwi pogańskim wierzeniom i reminiscencjom. Przeszłość runęła w tej walce nierównej. Dolmen przeniesiono w miejsce, na którym stojemy w tej chwili, zaś płyta królów czeskich

pogrzebana pod pokładem ziemi, dała początek wzniesieniu dzisiejszej „kwiatnej Kalwarji”. — I oto w miejscu, które widownia było ongi cudów świętokradczych, rozpostarł strzeliste Swe ramiona na Wschód i na Zachód — Chrystusowy Krzyż...

— Na przeszłość zamierzchną zapadły mroki zapomnienia...

— Zechciejcie państwo dobrze mnie zrozumieć: zapomnienia praktyk tajemniczych. Zapomnienia obrzędów, oraz wszystkiego, co wiąże się z dziejami kultu, zmieczonego z powierzchni ziemi: jednak nie zapomnienia o jego przedmiocie... Dopytać z czasem było trudno, gdzie Kamień-Cud spoczywa. Nie wiadano już nawet, czem on właściwie był. Z ust do ust jednak i z pokolenia w pokolenie krążył nie przestawały podania, że istnieje coś, co nosi nazwę Kamienia-Cudu; snuły się fantastyczne i grozą tchnące opowieści, oddalające się coraz więcej od rzeczywistości, tworząc legendy coraz bardziej mglistą i coraz pełniejszą okropności, utrzymującą jednak w umysłach pamięć — a przedewszystkiem nazwę — Kamienia-Cudu.

— Zważywszy owe przewijające się poprzez wieki pojęcia i wierzenia, zważywszy niespożytość ich trwania w pamięci potomnych, lo-

Nowe mposażenie sędziów i prokuratorów.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“)

Warszawa, 6. grudnia.

Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu obradowano nad ustawą o mposażeniu sędziów i prokuratorów. Referent sen. Buzek zaznaczył, że sędzia powiatowy, żonaty z dwoma dziećmi, będzie pobierał (z wyjątkiem Warszawy i kresów) 1.160 punktów przeciętnie, sędzia okręgowy 1.410, apelacyjny 1.710, sędzia sądu najwyższego 2.010 punktów. Siła kupna tych jednostek wynosiła 15. listopada 10 punktów (około 3 fr., 2 i pół marki, 2 K. 87 li., i 1.15 rb.).

Referent przytacza, że sędzia powiatowy w b. Austrii pobierał miesięcznie około 390 frank. zaś według naszej ustawy będzie pobierał 349 fr. Różnica nie jest więc wielka, wraza sta natomiast przy mposażeniach sędziów wyższych kategorii.

W głosowaniu cała ustawa przyjęta en bloc.

Następne posiedzenie jutro, o godzinie 11. Na porządku dziennym ustawa o waloryzacji.

Objęcie kolei żelaznych przez Rząd Polski w Przemyślu.

Przemyśl, 6. grudnia.

(m). Staraniem Polskiego Związku kolejowców odbyła się uroczystość 5-lecia objęcia kolei żelaznych przez Rząd polski w Przemyślu.

Po solennem nabożeństwie w kościele farnym, odbyła się o godzinie 11 przed połudn. w Domu katolickim właściwa uroczystość, w której wzięli udział: ks. biskup Fischer, dowódca korpusu gener. Latinek z korpusem oficerskim, przedstawiciele władz państwowych i autonomicznych, oraz cały szereg pracowników kolejowych. Po poświęceniu krzyża dla sali posiedzeń P. Z. K., przemówił pierwszy prezes koła przemyskiego p. Kacaniak, następnie wygłosił referat o kolejnictwie naczelnik stacji w Przemyślu star. inspektor p. Jung. Produkcje muzycznie-wokalne i wspólna fotografia zakończyły podniosłą uroczystość.

gicznym wyda sie fakt, iż co czas pewien usiłował osobnik jakiś — powołany, czy niepowołany — przedrzeć zasłonę tajemnicy, z danych spaczonych i zniekształconych wyciągnąć prawdy przedziwnej syntezy, urobić ją w całość uchwytną, odbudować on pomnik przeszłości, a oczom współczesnych dostępnym go uczynić. Dwu z nich specjalnie ważną w tej sprawie odegrało rolę: w XIV. wieku brat Tomasz, członek zakonu Benedyktynów, za naszych zaś czasów jeden z mieszkańców wyspy, niejaki Maguennoc. O bracie Tomaszu, poecie i rysowniku-illustratorze, niewiele się nam po dziś dzień przechowało wiadomości: poeta li-chy, jak o tem z rymów jego sądzić można, natomiast naiwny, ale niepozabawiony talentu ilustrator-kolorysta, zostawił po sobie księgę w formie mszału, ilustrując ją rysunkami trzydziestu doimenów wyspy i komentując całość pobożnymi cytowaniami oraz przepowiedniami à la Nostradamus. Te to księgę odnalaził Maguennoc: zawierała ona właśnie sławetną kartę z rysunkiem kobiet, zawieszonych na palu wraz z tekstem, przepowiedni, dotyczących Sareku. Ja też zdołałem i ja wykryć i przeglądałem dziś w nocy w pokoju Maguennoc'a. (C. d. r.)

Prace Komisji sejmowych.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 6. grudnia.

Komisja spraw zagranicznych wysłuchiwała sprawozdania prezesa delegacji polskiej w komisji mieszanej reewakuacyjnej i specjalnej w Moskwie Ministra Olszowskiego, z przebiegu prac pomienionej komisji. Następnie komisja po wysłuchaniu sprawozdania przewodniczącego polskiej delegacji do spraw repatriacji w Moskwie p. Tyszkę, i po stwierdzeniu, że pomimo intensywnej pracy i energicznych zabiegów delegacji do spraw repatriacji w Moskwie i Warszawie, zobowiązania przewidziane w układzie o repatriacji nie zostały przez rząd sowiecki uszczelnione, wzywa rząd do spowodowania wykonania niezrealizowanych do tego czasu przez rząd sowiecki zobowiązań, a mianowicie: 1) planowe zakończenie repatriacji, 2) uregulowanie pretensji repatriantów polskich do rządu sowieckiego z tytułu pozostawianego lub odebranego bezprawnie mienia prywatnego, 3) repatriacja z republikami zakaukaskimi oraz Dalekiego Wschodu, 4) dokonanie personalnej wymiany, zgodnie z przyjętym w protokole dodatkowym zobowiązaniem strony rosyjskiej.

Komisja budżetowa prowadziła dyskusję nad exposé Ministra skarbu. Po wyczerpaniu dyskusji udzielił jeszcze szczegółowych wyjaśnień p. Minister skarbu oraz odpowiedzi na zapytania i odparł zarzuty.

Komisja rolno przyjęła w dalszym ciągu trzeciego czytania dalsze artykuły, do 18-go włącznie, projektu ustawy o parcelacji i oświadczeniu.

Komisja skarbową omawiała sprawę poprawek Senatu do projektu ustawy sejmowej o organach wykonawczych władz skarbowych.

Komisja konstytucyjna omawiała wniosek nagły pp. Grynbauera i tow. w sprawie obywatelstwa polskiego osób zamieszkałych w b. załorze rosyjskim w dniu wejścia w życie traktatu wersalskiego. Wybrano podkomisję, która w porozumieniu z Ministerstwem spraw zagranicznych i wewnętrznych ma przedstawić faktyczny stan prawny do 6 tygodni.

Komisja odbudowy kraju przyjęła szereg artykułów projektu ustawy o odbudowie kraju.

Obrzymi wiec pracowników państwowych w Jarosławiu

(Korespondencja własna „Gazety Lw.”).

Jarosław, 5. grudnia.

(ms) W wielkiej sali „Szkola” w Jarosławiu odbył się masowy wiec pracowników państwowych. Na wiec stawili się pracownicy państwowi wszystkich dykasterji, w olbrzymiej ilości polscy kolejarze. Vice zagaił prof. Komonza, który powitaniu licznie zebranych pracowników państwowych, objął przewodnictwo wiecu na życzenie obecnych. Regulację plac, ustawę uposażeniową i emerytalną referował wiceprezes Zarządu Główn. P. Z. K. p. Łukasiewicz, który przedstawił dodatnie i negatywne strony tych ustaw, nawołując zebranych do solidarnej i wyteźnionej pracy nad poprawą bytu wszystkich pracowników państwowych. Sprawę uposażenia sędziów referował radca sądowy p.

„Ukrainizacja” armii czerwonej na Ukrainie.

Reforma armii czerwonej na podstawach terytorjalnych. — Żołnierze odbywać będą służbę w miejscu stałego zamieszkania. — Jednolitość formacji wojskowych pod względem narodowym i językowym.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”).

Pogranicze polsko-sow., 6. grudnia.

Z Charkowa donoszą:

Rząd Ukrainy sow. ogłosił, iż w najbliższej przyszłości ma zamiar przystąpić do zrealizowania swych obietnic w dziedzinie wprowadzenia t zw. „ukrainizacji” armii czerwonej na terytorjum Ukrainy.

„Ukrainizacja” ma być w pierwszym rzędzie zastosowana w tych formacjach wojskowych, w których większość żołnierzy składa się z poborowych pochodzenia ukraińskiego. Również całe dowództwo odnośnych formacji składać się będzie z Ukraińców. Reforma ta jednak ma być przeprowadzana stopniowo, w miarę „wyszkolenia” odpowiednich oficerów Ukraińców na spe-

cialnie zaaranżowanych w tym celu „kursach ukraińskich”. Zaprowadzony będzie także stopniowo w rozkazach wojskowych język ukraiński.

Wobec zreformowania całej armii czerwonej na podstawach terytorjalnych, t. j. że żołnierze zwykle odbywają służbę wojskową w miejscu swego stałego zamieszkania, wszelkie formacje wojskowe są jednolite narodowościowo i językowo.

Utworzono również naczelną komisję wojskową, która ma się zająć zrealizowaniem tej nowej głośniejszej już dziś „reformy” na podobnych zasadach, na jakich niedawno przeprowadzono „ukrainizację” sądownictwa oraz szkolnictwa na terytorjum ukr.-sow.

Zasady tranzytu przez Polskę.

Do Rosji wolno sprowadzać towary tylko przez Stołpcę i Zdobunów. — Ograniczony przewóz towarów do Rumunii. — Jaka gąda przewóz tranzytowy towarów z Niemiec? — Zakaz tranzytu towarów do i z Litwy kowieńskiej.

Lwów, 6. grudnia.

Obecnie obowiązujące zasady przewozu tranzytowego przez Polskę są następujące:

1) Zezwala się na tranzytowy przewóz zagranicznych towarów do innych państw przez wspólny obszar celnny Rzplitej Polskiej i w. m. Gdańska bez osobnych pozwoleń Głównego Urzędu Przewozu i Wywozu w następujących kierunkach:
a) Sniatyn, Ławoczne i Medzi-Laborcze z jednej strony, zaś Zbrzydowice z drugiej strony w obydwu kierunkach.

b) z urzędów celnych na obszarze w. m. Gdańska do urzędów celnych w Sniatynie, Ławocznem, Medzi-Laborcze, Zbrzydowice i odwrotnie,

c) z Rosji we wszystkich kierunkach, gdzie istnieje połączenie kolejowe,

d) do Rosji tylko przez Urzędy celne Stołpcę i Zdobunów ze wszystkich krajów z wyjątkiem Niemiec,

e) do Niemiec bez względu na kraj pochodzenia towaru przez urzędy celne Chojnice, Zbąszyń, Leszno, Hanulin (Kępno), Jarnicko, Sosnowice i Grajewo.

Uwaga 1. Rumuńska stacja graniczna naprzeciw Sniatyna-Niepołokowce (Grig. Ghica Voda) ze względów technicznych nie może przyjąć więcej ponad 25 wagonów

ukraińskich, który przedstawił ustawę we właściwym świetle. W dyskusji zabierali głos przedstawiciele wszystkich dykasterji urzędniczych.

Uchwalone rezolucje przesłano międzynarodowym czynnikom z żądaniem zrealizowania postulatów pracowników państwowych.

Dalsze oszczędności kol [w].

Lwów, 5. grudnia.

Z powodu podwyższenia z dniem 1. b. m. taryfy towarowej dyrekcja

wszystkich ładunków dziennie. Z tego powodu towary przeznaczone do Rumunii mogą być przyjmowane do przywozu tylko w ilości ograniczonej według norm ustalonych przez Min. kolei żel. dla poszczególnych dyrekcji kolejowych.

Uwaga 2. Na tranzytowy przewóz towarów monopolowych strona winna przedstawić pozwolenie Min. skarbu (Departament akcyz i monopolów państw.), 2) Przewóz tranzytowy towarów z Niemiec jest dozwolony tylko do Rumunii, zaś we wszystkich innych kierunkach zezwala się jedynie na zasadzie pozwoleń Gł. Urzędu Przewozu i Wywozu z wyjątkiem tranzytowego przewozu towarów między Prusami Wschodnimi a resztą Niemiec w tak zwanym ruchu korytarzowym, który jest uregulowany osobnymi przepisami.

3) Obszar t zw. Litwy Środkowej uważa się jako obszar celny polski, a zatem przywóz i wywóz do i z tego obszaru należy traktować jako przywóz i wywóz do i z Polski.

4) Tranzyt towarów do i z Litwy Kowieńskiej nie może być uskuteniczniony. Jednocześnie nadmieniamy, że urzędy celne znajdujące się na obszarze Rzplitej Polskiej mogą przekazywać towar bezpośrednio do gdańskich urzędów celnych odwrotnie

koleji państw. we Lwowie unieważniła wszystkie zezwolenia, udzielone stronom na załadowanie i wyladowanie przesyłek całowagonowych w przystankach i ładowniach nieotwartych dla ogólnego ruchu towarowego.

Partje, zamierzające nadal łączyć w przystankach nieotwartych dla ogólnego ruchu towarowego winne wnieść stosowne prośby do Dyrekcji kolei państw. we Lwowie

Z MUZYKI.

(Koncert skrzypka Feliksa Eylego).

Lwów, 6. grudnia.

Pierwszy po dłuższej przerwie, urządzony staraniem agencji M. Tuerka koncert zapełnił szalenie salę Tow. muzycznego. Popisujący się we wtorek 4. bm. skrzypek p. Feliks Eyle miał zadanie do pewnego stopnia ułatwione: publiczność odnudzająca się do jego gry od pierwszej chwili z widoczną życzliwością zachęcała artystę do interpretowania swego programu „con amore” i do potęgowania swych sukcesów, zwłaszcza podczas drugiej części wieczoru, ze względu na wybór utworów bardziej dla szerszych sfer przystępnego. Nadzwyczajnie poważne, typowo klasyczne utwory, zapełniające pierwszą część programu — pomijając już większą lub mniejszą zdolność percepcji przeciętnie muzycznego audytorjum — nie są przede wszystkim już przystępne dla wszystkich koncertantów; ich walor kompozytorski zająć może w pełnym blasku jedynie pod palcami wirtuozów skończonych, wydoskonalonych w sztuce odtworczej do granic możliwości i najdalej posuniętych. Wybitnie uzdolniony, wykazujący niezwykle zrozumienie, dużo artystycznego przejęcia się w grze i sumiennie opracowaną technikę skrzypek p. Eyle w przyszłości niezawodnie zaliczonym będzie do ich szeregu; w obecnej chwili porywa on jednak słuchaczy tylko temi interpretacjami, których wykonanie nazwać można już dziś do brawurowego popisu zupełnie dojrzale. Na tym wymaganym poziomie stanęły prześlicznie odegrane „Andante cantabile” z koncertu Mozarta, kapryla i technika w nowoczesnych utworach (wymienionych w programie jako R. Straussa „Morgen” i E. W. Korngolda „Mädchen im Brautgemach”) istotnie opracowane finezyjnie i niektóre świetnie odegrane momenty z fantazji H. Wieniawskiego na tematy z „Fausta”. W przeciwstawieniu do rzewnej i czarującej chwilami kantyleny p. Eylego tworzą rażący nieraz dysonans owe „porywy” do sztuczek wirtuozowskich, jak n. p. flażolety w „Marszu tureckim” lub w parafrazie Wieniawskiego (walc z „Fausta”), i byłoby może wskazaniem unikać interpretacji, które muszą odstąpić tę piętę Achillesową... Reasumując jednak wszystkie wrażenia — w całości bardzo dodatnie — i licząc te wszystkie serdeczne oklaski, jakimi darzono onegdaj koncertanta, stwierdzić można sukces p. Eylego bardzo intensywny i w każdym razie nieprzeciętny. Publiczność nie omieszkała naturalnie wyzyskać tej sytuacji; mam na myśli drugi zaraz po zakończeniu oficjalnego programu koncert już bezpłatny, złożony z licznych i przeważnie czarujących dodatków hojnie dorzuconych.

Artystyczny współdział i finezyjny akompaniament znakomitej pianistki p. Heleny Ottawowej przyczyniły się znacznie do powodzenia wtorkowego wieczoru.

Fr. Neuhauser.

PRZYJMUJE REKOPISY DO PRZEPISYWANIA NA MASZYNE. ZOŁOŚCZENIA W ADMINISTRACJI „GAZETY LWOWSKIEJ”, PODWALE L. 3, I. PIĘTRO, OD GODZ. 9—11 I 5—8.

Bezprawny pobór podatku miejskiego.

Lwów, 6. grudnia. W odpowiedzi na artykuł w „Gazecie Lwowskiej” z dnia 1-go grudnia 1923 pod tytułem: „Bezprawny pobór podatku miejskiego”, otrzymujemy następujące wyjaśnienia:

W sprawie wprowadzenia przez Radę miejską uchwałą z dnia 15. listopada 1923 specjalnej opłaty administracyjnej od 1. stycznia 1924 na częściowe pokrycie kosztów wywozu śmiecia z realności w obrębie miasta położonych w wysokości 30-krotnej kwoty opłacanego w roku 1923 podatku od nieruchomości, oznajmia Magistrat, że uchwała powyższa opiera się ściśle na podstawie prawnej, tj. postanowieniach zawartych w art. 27 i 31 ustawy z 11. sierpnia 1923 Dz. U. R. P. Nr. 94, w myśl których gmina nie tylko jest uprawnioną, lecz co więcej, winna pobierać opłaty za używanie komunalnych urządzeń i zakładów, oraz specjalne opłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania tychże, o ile one przynoszą szczególne udogodnienia.

Oplata w mowie będąca nie jest jednak podatkiem od nieruchomości (budynków), gdyż podstawą wymiaru jej nie jest wcale dochód z budynków, lecz dla uniknięcia wydatków na nowe obliczenie opłacanego podatku, a jest to jedynie opłata administracyjna tytułem częściowego zwrotu kosztów wywozu śmiecia w zastępstwie właściciela realności, na którym ciąży powyższy obowiązek.

Nie zachodzi tu przeto ponowne obciążenie podatkiem tego samego źródła i z tego powodu postanowienia art. 21. powołanej ustawy nie mogą mieć bezwarunkowo zastosowania w tym wypadku.

Gmina miasta Lwowa wykonując bowiem nakładem znacznych kosztów obowiązki ciężące na niej pod względem sanitarnym, nie jest jednak obowiązana wywozić śmiecie z podwórza realności, lub też czynić w tym kierunku szczególne udogodnienia.

LUDWIK FINKEL, 6)

Ks. Infułat Samuel Głowiński.

(Dokończenie).

Wtedy ks. Konarski z rektorem domu zloczowskiego ks. Ludwikiem Górskim przybył znowu w październiku 1763 r. do Lwowa. Dnia 21. t. m. stanęła uzupełniająca umowa z księdzem Głowińskim w gródzie lwowskim. OO. Pijarzy, pragnąc godnie odpowiedzieć znakomitej i nabożnej hojności najszlachetniejszego fundatora, obowiązywały się przyjąć jeszcze ośmiu wychowanków szlacheckich, razem 20, a nadto dwóch synów mieszczan lwowskich, wybranych z czterech kandydatów, podanych przez magistrat, w sposób określony w umowie z 1756, a to „dla okazania wdzięczności dla magistratu lwowskiego jako też dla zaskarżenia sobie stałej jego benewolencji”. W tej dodatkowej umowie ks. Głowiński wymienił rodziców swoich, wspominał o siostrach. Szczególniej zaś pociężył polecał lasy, należące do Wianik. Podkreślił w przytygu Młynówką, stanowiącą surową kontrolę na gospodarce leśną dóbr fundacyjnych, składał dowody przewidującego gospodarza.

Śladem krwawej Sowdepji.

Zapowiedź wielkich rozruchów komunistycznych w Berlinie. — Mobilizacja policji. — Rabunki i strzelanina w Elberfeld. — Co się dzieje w Bawarii?

(Telegramy „Gazety Lwowskiej”.)

Berlin, 6. grudnia.

Na jutro zapowiedziane są wielkie rozruchy komunistyczne w różnych dzielnicach miasta. Policja ogłosiła plakatami, że użyje najostrożniejszych środków celem stłumienia rozruchów. W Elberfeld spławiali demonstranci składy z żywnością. Do oddziału policji oddano szereg strażaków, które zmusiły straż bezpieczeństwa do użycia broni palnej. Po obu stronach wielu zabitych i rannych.

Monachjum, 6. grudnia.

O zajściach w ostatnich dniach w Bawarii donoszą dzienniki: W kołach politycznych nie jest tajemnicą, że bawarski prezydent ministrów dr. Knilling chciał po powrocie z więzienia złożyć swój urząd z powodu przykrości, doznanych na tem stanowisku. Jego własna partja i obie partje koalicyjne stanęły jednak na stanowisku, że nie byłoby pożądanem, aby Bawaria przy obecnym chaosie przebywała jeszcze kryzys gabinetowy.

Państwowe Zakłady obróbki drzewa na Persenkówce.

Rzut oka na działalność Zakładów z okazji przejęcia tytułem dzierżawy gruntów miejskich.

Lwów, 6. grudnia.

(jp). Wezoraj odbył się akt prawny, godny uwagi ze względu na ważność instytucji, której dotyczy. Państwowe Zakłady obróbki drzewa Lwów-Persenkówka objęły oficjalnie w posiadanie dzierżawne, od dane przez Magistrat na cele Zakładu gruntu, na których de facto już dawno został on rozbudowany.

Aktu tego dokonał w imieniu Magistratu radca Smoleń w asystencji inż. Jakóbczyńskiego i Polta. Jako strona przejmująca występował dyrektor Okręg. Dyrektor odbudowy inż. Welcer, oraz dyrektor Państw. Zakładów obróbki drzewa inż. Zwoliński. Na miejscu jawili się również zaproszeni do uczestnictwa reprezentanci prasy lwowskiej, którzy wraz z członkami komisji zwiedzili zakłady fabryczne oraz kolonję robotniczą, rozmieszczone na przestrzeni 50-morgowej folwarku miejskiego Bogdanówka.

Zakłady te, których głównym zadaniem jest budowa gotowych domów i obróbka drzewa dla celów odbudowy, jakoteż dla osadnictwa kresowego, są

jedną z najważniejszych placówek polskiego przemysłu drzewnego

i przedstawiają w bilansie dóbr państwowych bardzo poważną pozycję, której znaczenie zwiększy się jeszcze znacznie z chwilą rozwiązania kwestji walutowej.

Kiedy Zakłady powstały.

Powstanie i wyposażenie Zakładów w odpowiednie maszyny i t. p. sięga jeszcze czasów austriackich, inwazja ukraińska, a następnie bolszewicka wstrzymały rozpoczęte dzieło, które w znacznej mierze uległo zniszczeniu, tak, że dopiero w marcu r. 1921 można było Zakład uruchomić. Dziś znajduje on się w już w pełnym rozwoju. Maszyny ustawione we wzorowo urządzonej

hali maszynowej uruchomiją 6-traktowy tartak, oraz stolarnię maszynową, obejmującą 37 maszyn.

Obok tych głównych trzech budynków, Zakład posiada jeszcze stolarnię ręczną dla wykończenia robót.

Obok Zakładu rozmieszczoną jest

kolonja robotnicza

w domkach dwutypowych, bądź jednomieszkaniowych, składających się z obszernej izby mieszkalnej, kuchni i sionki, bądź też czworaków, urządzonych jednak w ten sposób, że każda rodzina ma osobne wejście. Domki te są opatrzone zabudowaniami gospodarskimi, umożliwiającymi trzymanie inwentarza, nadto zaś otrzymują robotnicy działki gruntowe pod jarzynę. W kolonji robotniczej mieszkają przede wszystkim robotnicy zamiejscowi, Ślązacy, sprowadzeni z baraków emigracyjnych w Oświęcimiu.

W obrębie Zakładu znajduje się także

szkoła 3-klasowa

uruchomiona z pomocą TSL., w której pobiera naukę 60-ro dzieci.

W Zakładzie pracuje ogółem 320 robotników. Urzędników, łącznie z dyrektorem jest 12-stu.

Kilka cyfr wystarczy dla zilustrowania wydajnej produkcji Zakładu. Traki tartaczne przecinają rocznie 40 tys. metrów sześć. materiału drzewnego, co przedstawia 24 tys. m. kub. materiału tartego, obecnej wartości 537 miliardów mkp. Rok 1923 przyniesie państwu dochodu około 100 miliardów.

Persenkówka pracuje głównie dla urzędu Odbudowy, jakoteż dla zapotrzebowania państwowego. Ponieważ produkcja fabryki przewyższa to zapotrzebowanie, oraz wskutek likwidacji Urzędów Odbudowy, obecnie także prywatni odbiorcy mogą się zaopatrywać w materiał budowlany na Persenkówce po cenach znacznie niższych od cen targowych.

Również domy gotowe, produkowane w dwóch typach: izba mieszkalna, kuchnia i sionka, oraz czteropokoiowe, zasługują na uwagę szerokich kół.

Intronicja do pałacu Wiśniowieckich odbyła się bez protestów d. 29. października 1763.

Dopiero teraz nastąpiło uroczyste powtórne położenie kamienia węgielnego pod kolegium d. 18. czerwca 1764. Po solennym nabożeństwie, odprawionem przez arcybiskupa ormiańskiego Jakóba Augustynowicza, i poświęceniu już dawniej rozpoczętej budowy podejmował ks. infułat uczestników w biskupim pałacu Piotra Międzyńskiego, wojewody czernihowskiego. „Kurier Warszawski” w Nrze 52 (z r. 1764) podał opis dokonanego aktu.

Ale budowa, zakrojona od razu na wielką skalę, zaprojektowana przez, niestety, nieznanego nam, niepospolitego architekta, postępowiała powoli naprzód wśród trudności i przeszkód, stawianych jej w dalszym ciągu. Wprawdzie nowy król Stanisław August nie dał posłuchać skargom Jezuitów, sprzyjał otwarciu zarówno kierunkowi wychowania, szerzonemu przez ks. Konarskiego, jak zakładom szkół pobożnych. Rozstrzygając sprawę pisał: „fundatora tak wielkiego miłośnika męczyzny, łaskawie po ołowisku zachęcamy, aby dokończył we Lwowie tak zbóżnego dzieła”. Ks. arcybiskup Sierakowski, chociaż zawsze oddany

Tow. Jezusowemu, naprzód wskutek wytoczenia sporu w Rzymie, potem przyjednany może memoriałem ks. Konarskiego, który w obronie Głowińskiego przesłał mu obszerny i gruntowny „Libellus supplicis”, wreszcie pod wpływem królewskiej protekcji zamiechał dalszego procesu przeciw Piarom. Spór przeniósł się do trybunału lubelskiego, w którym utonął, aż go ostatecznie przerwała kasata Tow. Jezusowego, ogłoszona przez ks. sufragana Zakonowi d. 28. września 1773 r.

*

Mógł zatem ks. infułat prowadzić rozpoczętą budowę, mógł urzeczywistnić swoją iurisdicję. Rozpoczęły się też nauki w częściowo wzniesionym gmachu. Ale nie wiemy dokładnie, ani kiedy to nastąpiło, ani jacy byli nauczyciele i jacy uczniowie. Z r. 1773 dochowały się drukowane „Dowody aplikacji Ich Msc. Panów Konwiktów, edukujących się w Collegium Nobilium Lwowskim Scholatum Piarum roku 1773, w miesiącu styczniu”. Wtedy nastąpiła już katastrofa podziałowa, a Lwów i ta część Małopolski dostała się pod panowanie austriackie. „Fabrykę”, t. j. roboty około budowy przyszło dokonywać w czasach zamieszek i ciężkich przejść okupacji rosyjskiej

(od r. 1767), walk konfederackich, zagarnięcia kraju przez zaborcę pętelę. Wyczerpały się finansze ks. Głowińskiego, ks. Konarski 3. sierpnia 1773 zszedł z tego świata, trzeba było pogodzić się z nową, chociaż bolesną sytuacją, aby ocalić dzieło całego życia swojego.

Ksiądz sufragan Głowiński wszedł w stosunki z nowym rządem, celebrował w zastępstwie arcybiskupa pontyfikalną mszę podczas inauguracji nowych rządów. Długo ciągnęły się przecięż rokowania w sprawie kolegium OO. Piarów. Cesarzowa Maria Teresa udzieliła d. 10. sierpnia 1776 pozwolenie na ponowne tegoż otwarcie, ale pod warunkiem, że wejdzie on w życie natychmiast, najpóźniej do 15 października t. r. Na zupełne ukończenie budowy wyznaczono jednorazowe wsparcie, nadto na profesorów, nauczycieli, lekarza i służbę 6000 zł., na każdego clewa 300 zł. rocznie, ale za to będzie kolegium urządzone podług norm, obowiązujących w krajach dziedzicznych habsburskich i podobne bezpośredniemu honorowi Gubernium. Równało to się prawie konfliktacjom zakładów. Jednakże ks. Głowińskiemu, wyczerpanemu z kandydatury, mąż ciężko choremu, nie pozostało nic innego jak zgodzić się z wolą cesar-

